

**FINANS
DANMARK**

Bankernes likviditets- og kapital-situation

Bankerne er kommet godt igennem corona-krisen og står i dag i en stærk position til at understøtte den danske økonomi. De danske banker er således godt rustet til at understøtte virksomheder og husholdninger med kreditter i det økonomiske opsving. Samtidig kan bankerne også bidrage til afhjælpning i et scenarie, hvor covid-19 blusser op igen.

Den gunstige situation hos bankerne skyldes blandt andet opbygningen af det kraftige bolværk i form af en betydelig forøgelse af kapitalniveauerne efter finanskrisen. Det har medført, at bankerne har kunnet løfte en væsentlig samfundsopgave ved at understøtte de virksomheder og privatkunder, der kom i finansielle og økonomiske problemer, som følge af corona-krisen.

Bankerne har også et betydeligt indlånsoverskud, hvilket skyldes, at de danske bankers indlån væsentligt overstiger udlånet. Det har været tilfældet de sidste 8 år, men udviklingen er accelereret de sidste par år blandt andet som følge af lavere privatforbrug på grund af nedlukningen af samfundet og restriktioner for f.eks. rejser til udlandet samt udbetalingen af indefrosne feriepenge. Indlånet fra erhvervslivet er også øget i 2020, hvilket kan tilskrives udskydelsen af moms- og skattebetalinger.

Bankernes likviditetsberedskab, opgjort ved det såkaldte LCR-krav, viste også en betydelig stabilitet og dermed modstandskraft gennem corona-krisen. De danske banker havde således et godt udgangspunkt for den markedsuro, der opstod i marts 2020. Uroen medførte et kortvarigt pres på de finansielle markeder og bankernes likviditet, men det stærke likviditetsberedskab gjorde, at LCR-kravet gennem hele perioden har været overholdt med en væsentlig margin for alle danske banker.

Bankernes bolværk mod kriser er øget

Bankerne er kommet godt igennem corona-krisen, hvilket betyder, at den finansielle sektor har kunnet løfte en væsentlig samfundsopgave ved at understøtte de virksomheder og privatkunder, der kom i finansielle og økonomiske problemer som følge af corona-krisen.

Samfundsøkonomien er i dag væsentligt forbedret i forhold til situationen for et år siden, hvilket også skaber en positiv udvikling for de danske banker. I de følgende afsnit ses derfor på den aktuelle udvikling i bankernes kapital- og likviditetsniveauer, da de er gode indikatorer for dels bankernes sundhedstilstand og dels bankernes evne til at understøtte realøkonomien.

Notat

6. december 2021

Dok. nr. FIDA-1344658213-687865-

v1

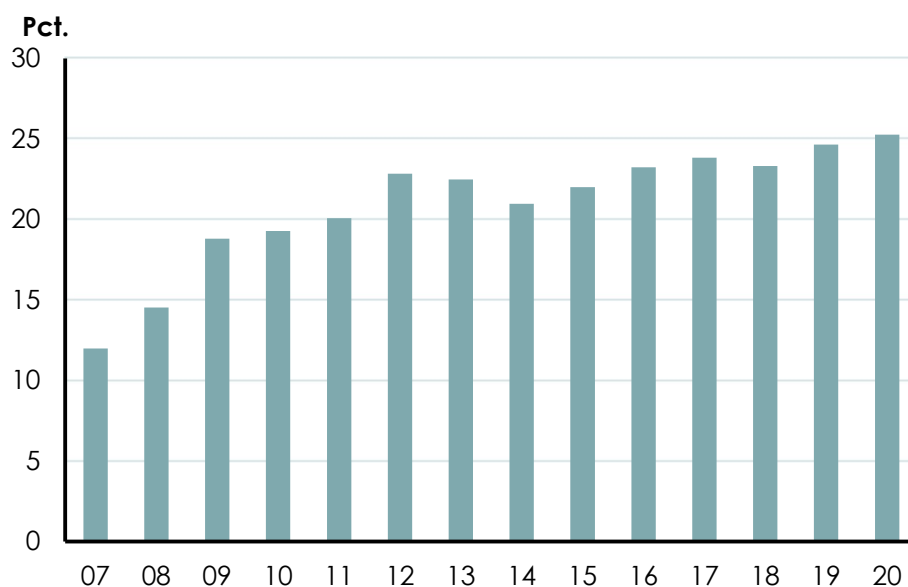
Mere og bedre kapital i dag end tidligere

De danske banker har ved udgangen af 2020 et historisk højt kapitalniveau. Den totale mængde af kapital i pengeinstitutterne er således øget fra 12 pct. af de risikovægtede eksponeringer i 2007 til 25,3 pct. i 2020, jf. figur 1. Den samlede kapital i landets pengeinstitutter er dermed mere end fordoblet siden 2007.

De høje kapitalniveauer ved udgangen af 2020 viser således, at på trods af corona-krisen og den afledte usikkerhed er landets banker fortsat meget robuste og i stand til at understøtte den danske økonomi med den nødvendige kreditgivning under de nuværende gode økonomiske konjunkturer, men samtidig kan bankerne også bidrage til afhjælpe i et scenarie, hvor covid-19 blusser op igen

Notat

Figur 1. Opbygning af kapital 2007-2020

Anm.: Før 2017 indgår de pengeinstitutter, som eksisterede ultimo 2017. Dvs., at bl.a. Nordia ikke er med i tallene.

Kilde: Finanstilsynet og Finans Danmarks beregninger.

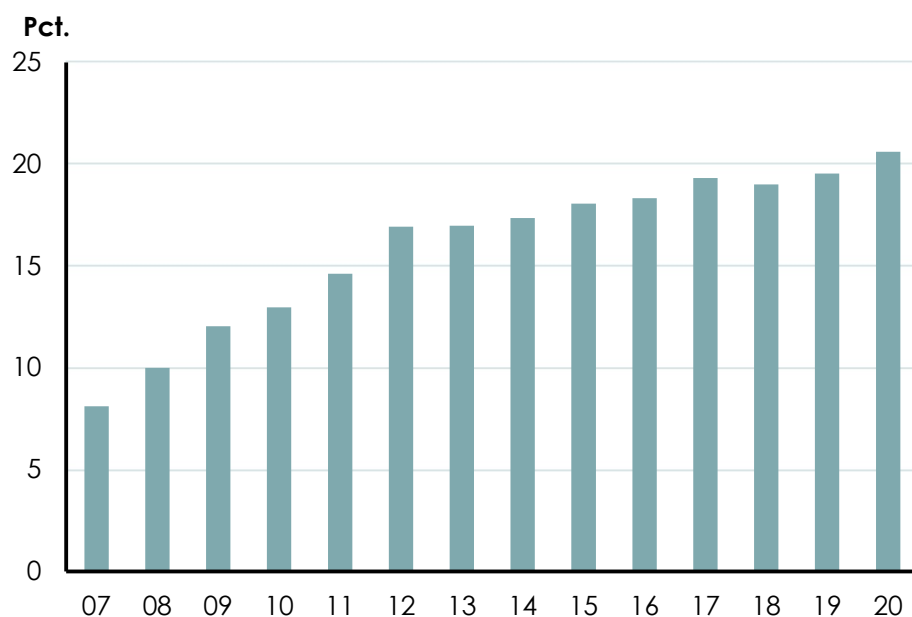
Et væsentligt formål med efterkrise-reguleringen af banksektoren har været at øge både mængden og kvaliteten af bankernes kapital således, at fremtidige kriser, som har potentialet til at ramme den finansielle sektor, kan håndteres uden involvering af offentlige penge. Kapital kommer i forskellige kvaliteter alt efter, hvor tabsabsorberende den er. Den egentlige kernekapital er den kapitaltype, som bedst absorberer tab, og de seneste godt 10 års skærpede regulering af den finansielle sektor har netop øget mængden af den kapitaltype betragteligt. Således er mængden af egentlig kernekapital i de danske banker steget fra 8,1 pct. af de risikovægtede eksponeringer i 2007 til 20,6 pct. i 2020, jf. figur 2.

6. december 2021

Dok. nr. FIDA-1344658213-687865-v1

Figur 2. Opbygning af egentlig kernekapital 2007-2020

Notat

6. december 2021

Dok. nr. FIDA-1344658213-687865-

v1

Anm.: Før 2017 indgår de pengeinstitutter, som eksisterede ultimo 2017. Dvs., at bl.a. Nordia ikke er med i tallene.

Kilde: Finanstilsynet og Finans Danmarks beregninger.

Den gode udvikling er også fortsat ind i 2021, hvor 3. kvartalsregnskaberne for 2021 for de største danske banker viser et fortsat højt kapitalniveau.

Stigningen på knap 13 procentpoint i bankernes egentlige kernekapital over de seneste 13 år er overvejende et resultat af introduktionen af forskellige kapitalbuffer. Minimumskravet til, hvor meget kapital en bank skal holde, før den lukkes, er stadig 8 pct. af de risikovægtede eksponeringer (søjle I-kravet), hvortil kommer kapital til dækning af de institutspecifikke risici, som ikke er indeholdt i søjle I-kravet (søjle II-kravet). Ud over søjle I- og søjle II-kravet skal de danske banker i dag opfylde tre kapitalbufferkrav, som er (i) kapitalbevaringsbuffer (2,5 pct.), (ii) kontracyklisk buffer (0-2,5 pct.) og (iii) SIFI-buffer (1-3 pct.) Bufferkravene skal opfyldes med egentlig kernekapital.

Bankerne er væsentligt stærkere i dag med højere modstandskraft over for økonomiske kriser

Det forrige afsnit viste, at bankernes modstandskraft over for de uventede tab, som følger af kriser i økonomien, er øget væsentligt blandt andet som følge af, at mængden af kapital er øget betydeligt efter den finansielle krise i 2008. På mange områder medførte krisen en betydelig og nødvendig stramning af de regulatoriske krav til den finansielle sektor. Det har medført, at bankerne var betydeligt bedre rustet til at stå igennem den usikkerhed, corona-krisen medførte og

dermed understøtte virksomhederne og husholdningerne med den nødvendige kreditgivning. Under corona-krisens første 6 måneder hjalp bankerne flere end 7.000 danske virksomheder med over 100 mia. kr. i lån og lånetilsagn, mens 22.000 private husholdninger har fået bevilliget lån for 505 mio. kr.

De økonomiske resultater for bankerne vil dog altid blive påvirket af, hvordan de generelle økonomiske konjunkturer er i det omliggende samfund. Bankernes resultater er som sådan et spejl af den økonomiske aktivitet i samfundet, og derfor er det helt centralt, at bankerne har de nødvendige økonomiske stødpuder til at stå igennem økonomiske kriser og konjunkturedgange.

En anden vigtig stødpude for bankerne er likviditetsberedskabet, hvor udviklingen belyses i nedenstående afsnit.

Betydeligt indlånsoverskud

I dag overstiger de danske bankers indlån væsentligt udlånet. Det har været tilfældet de sidste 8 år, og udviklingen kan illustreres ved at se på det såkaldte indlånsoverskud, der udtrykker, i hvor høj grad bankernes udlån og andre aktiviteter kan finansieres ved det indlån, banken har modtaget, jf. figur 3, der viser indlånsoverskuddet opdelt på de tre bankstørrelsesgrupper. Er indlånsoverskuddet positivt, har banken en større samlet mængde indlån end bankens samlede udlån og andre aktiviteter. Er indlånsoverskuddet derimod negativt, vil banken skulle hente yderligere finansiering, f.eks. fra udstedelse af obligationer samt fra lån fra andre banker (det såkaldte interbankmarked) og centralbanker.

Pengeinstitutternes indlånsoverskud eksklusive repo'er steg meget kraftigt i 2020 med knap 80 pct. til 657 mia. kr. Den udvikling skyldes i høj grad, at indlånet fra private er øget betydeligt under corona-krisen, hvilket blandt andet skyldtes lavere privatforbrug som følge af nedlukningen af samfundet og restriktioner for f.eks. rejser til udlandet samt udbetalingen af indefrosne feriepenge. Indlånet fra erhvervslivet er også øget i 2020, hvilket kan tilskrives udskydelsen af moms- og skattebetalinger. I samme periode er udlånet desuden faldet, hvilket også medvirker til et øget indlånsoverskud. Bankerne har således betydelig kapacitet til at øge udlån, uden at det vil medføre et indlånsunderskud.

Notat

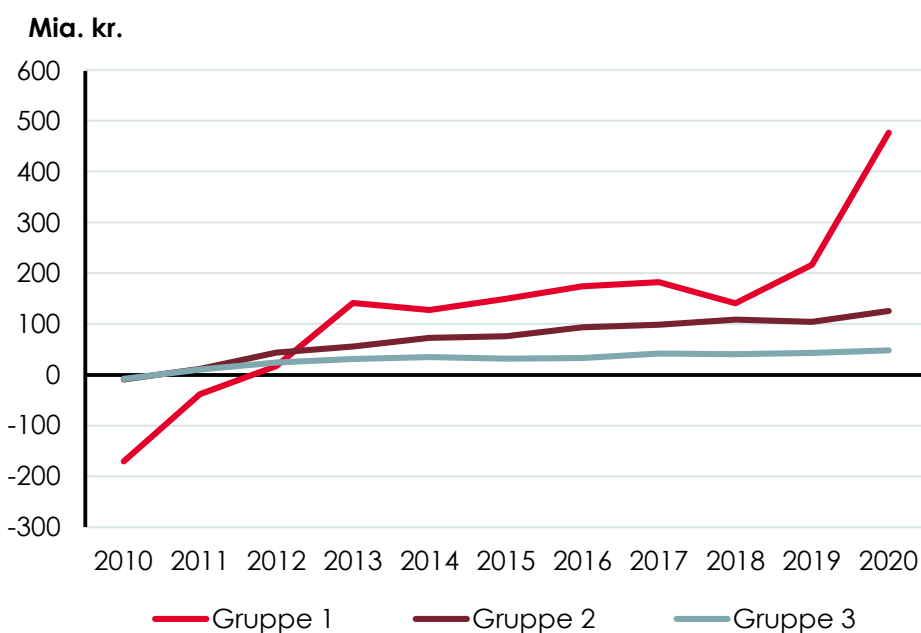
6. december 2021

Dok. nr. FIDA-1344658213-687865-

v1

Figur 3. Udvikling i indlånsoverskuddet opdelt på grupper, 2010-2020

Notat

6. december 2021

Dok. nr. FIDA-1344658213-687865-

v1

Note: Indlånsoverskud opgøres i figuren korrigeret for repoer. Der korrigeres for repoer, da repomarkedet i de senere år har fået en større betydning, og indlånsoverskuddet bør afspejle bevægelserne i almindelige indlån og udlån til privatkunder og erhvervs-kunder. Udlånet korrigeres endvidere for nedskrivninger, idet institutternes nedskrivninger i princippet kan give anledning til et fuldt likviditetstræk.

Kilde: Finanstilsynet

Bankernes likviditetsberedskab har vist væsentlig modstandskraft under corona-krisen

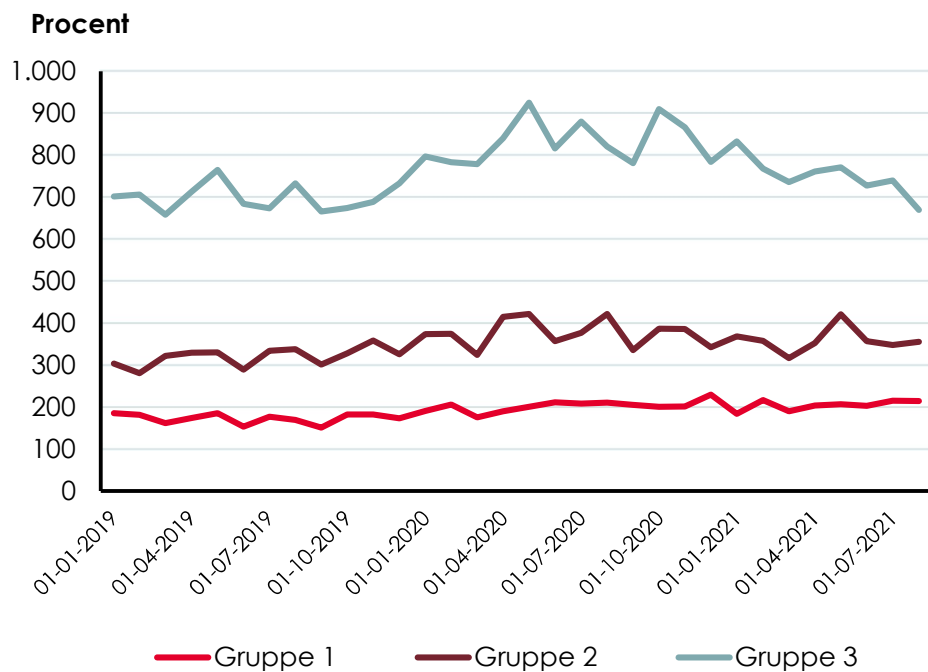
Bankernes likviditetsberedskab, opgjort ved det såkaldte LCR-krav, viste også en betydelig stabilitet og dermed modstandskraft gennem corona-krisen, jf. figur 4.

LCR-kravet medfører, at bankerne kontinuerligt skal opretholde en tilstrækkeligt stor beholdning af højlikvide aktiver (kontanter, statsobligationer og hovedparten af realkreditobligationer) til at dække mulige ubalancer mellem institutternes ind- og udgående pengestrømme under et 30-dages intensivt likviditetsstress. Kravet sikrer derfor, at bankerne har likviditet nok til mindst at modstå 30 dages intensiv stress på de finansielle markeder.

De danske banker havde således et godt udgangspunkt for den markedsuro, der opstod i marts 2020. Uroen medførte et kortvarigt pres på de finansielle markeder og bankernes likviditet, men det stærke likviditetsberedskab gjorde, at LCR-kravet gennem hele perioden har været overholdt med en væsentlig margin for alle danske banker, jf. figur 4.

Figur 4. Udvikling i LCR-kravet opdelt på grupper, jan. 2019-august 2021

Notat

6. december 2021

Dok. nr. FIDA-1344658213-687865-v1

Kilde: Finanstilsynet

